

sčasama že pomnožile in dobra volja naših duhovnov in učiteljev, ki so si svojiga visociga poklica zvesti in ki ne mislijo, de so z opravilam svoje vsakdanje duhovske ali šolske dolžnosti že vse storili, kar jim njih imenitni stan na deželi naloži, bo vse zadržke in protinstva premagala in neizrečeno koristni sad rodila v povzdigo prave človeške blažnosti!

(Dalje sledi.)

Daljni pogovori v Ljubljanskim muzeumu mesca maliga serpana.

Šesti dan maliga serpana smo se pogovarjali od posebnih malo znanih zelišč. Neko rumeno cvetečo zobnico z Nanosa, nad Razdertim od gosp. Freyerja 20. veliciga serpana 1836 najdeno, potem pa ne več najdene, ki ni še popisana, nas je veselilo viditi. Potem smo vperviĉ vidili eno krebulico, podobno zelji, Biasoletova Frayerca imenovana, katero je Terzaški lekar Biasoleto 1829 vperviĉ verh Velebiĉa v Dalmacii najdel, kjer zdej cerkev sv. Franĉiška stoji. Pregledvali smo grozovitno lepo napravljene zeljišine podobe, preskerbljene od gosp. Reichenbaha v Drezdavi na Saksionskim; in smo moĉvirne loĉje (viš) muzeumskiga zeljišniga hranila (herbarium)* z njimi primerovali.

13. dan t. m. so gosp. stotnik Watzel donesli okamneniga muškatorvemu orehu i. t. d. podobniga sadja, kakoršno le v vroĉih zamorskih krajih rase, in katero so v Kamniku za Franĉiškanerskim kloštram iz skale s smodnikom odlomiti dali. Tudi so nam pokazali okamneno avstrigo, ktera je najdena bila v dolini pod Tujncami.

Gosp. Anton Urbas, Sostriški kaplan so donesli žive male maĉarile, kateri so moĉarilam (ali človeški ribici) pri ušesih in na repu podobni, dokler niso še godni, kader pa do zadnjiga spremena odrasejo, zgubijo te ušesne vejnate žilice in plošnjati rep okrogel postane. Ravno takó se tudi žabe in krote spremenjujejo. Ravno na tako vižo se spremenijo vse golazne živali, ktere nago in gladko kožo imajo. Druge špeludnate ali s skorjo pokrite, kakor kaĉe, martinci i. t. d. ikre ležejo, iz kterih se mladi izvalijo; pa tudi nektele imajo žive mlade kakor gad in rujava kaĉa. Zató se nam pozdeva, de človeška ribica, kér ima nago gladko kožo, se tudi iz iker izleže. Plemenitni starci ali godni moĉarili se morajo v njih skritih podzemeljskih prebivališih iskati; tode to je težavno in nevarno iskanje. Drugaĉi bi ne bilo do njih priti mogoĉe, kakor ĉe bi se robje in skale razbile, zmed kterih voda vrè, de bi se priložna pot razširila, de bi se dalo s čolnam ali po suhim do zvirka, ali do stanovanja človeških ribic priti. Će se ne bo na drugo vižo zemlja sama od sebe odkrila ali pogreznila, bomo še dolgo čakali popolnoma odrasene protevze poznati.

Potem pride gosp. Marlotova karta zemljioslovja od Leobna in Judenburga na versto. Ravno po ti se bo tudi za krajnsko deželo sčasama po raznih pripomoĉkih kej taciga vverstiti dalo, in sicer takó hitro, kakor bo moĉ.

H koncu pogovora nam je gosp. Freyer pokazal, preteĉeno jesen v jami poleg Velkih Lašič najdene polžke, kateri niso veĉi od makoviga sémena, z njih povikšano podobo, po kateri se 32krat veĉi vidijo. Gosp. Šmidt jih imenuje: „Pupa Freyeri“, ktere je tudi že v ilirskim Ljubljanskim listu popisal.

Zastran slovenskih imén mescov.

Mislil sim, de je zavoljo teh imén že vse pri kraji, in de je ljudém nar bolj všeĉ, pri starih iménih ostati: pa so še nektele, ki nam svoje svete zavoljo teh imén

ponujajo. Nektele pravijo, de bi namest zdanjih že vterjenih slovenskih imén latinske v pratiko vpeljali; drugi pa nam iména po svojih dozdevkih svetujejo. Pervi ne pomislijo, de so nektele iména lažnjive, kakor september, kateri bi po iménu imel biti sedmi mesec, pa je deveti; takó tudi oktober, november, december, — čmu tedej lažnjive iména, kér imamo resniĉne! Drugi pa, kakor Francozje o prvi republiki, z novo vlado hoĉejo nove iména mescov vpeljati, in ne pomislijo, de so té iména, postavim, Thermidor, Messidor, Frutidor i. t. d. z republiko in s svojimi znajdniki ĉez deset lét poginile. Sej naše zdanje slovenske iména kažejo mesĉino delo ali poglavitne prigodbe, kakor prosenec, morebiti res, kakor nekdo terdi, od proseniga kruha, ko so ga zavoljo pomanjkanja družiga ta mesec jedli; sveĉan od sveĉnice; sušec od suhe sape, suše, ki je rada v postu; mali, velki traven od majhne in velike trave; rožni cvet, ne rožnik, *) od rožniga cveta, ki je takrat sploh po svetu; — mali, velki serpan, ki so malo, in potlej veliko serpali ali želi, (tudi Nemeĉ imenuje velki serpan Erntemonath), — kimovec od kimanja sadnih dreves s sadjem obloženih; — kozopersk in listopad, kakor se komu zdi, je znano. Od grudna pa ne morem stuhtati korenine; morebiti od gruditi, to je, do konca dognati? Rožnik pa pomeni veliko rož, ne njih cveta; rož pa je celo poletje dosti do terde jeseni, ĉe ne po travnikih, pa po hosti, ktere pa veĉidel kresnika cvetó, kakor ta mesec kmetje imenujejo, in po pravici, od kresa. Zagoveden človek bi tudi bral rožnik od roga, in bi se s to besedo metal, kakor se slabim bravcam po kmetih godí; torej naj bo rožni cvet.

Slovinci! nikar ne kupujmo pšenice, ako jo sami imamo; nikar ne išimo pipe, ĉe jo imamo v ustih; nikar dobrih čevljev tje ne verzimo, de bi ptuji opanjke nataknil. Tudi naši spredniki so kaj vedli in povedali, kar je práv; naša modrost je vĉasi plivka ali neslana. In ĉe mi poreĉete: „Der alte Zopf“, bom vam rekel: nova metlja. Vender pa mi ne bote overgli Pavlovih besedi: „Quod bonum est, tenete“. „Kar je dobriga, tega se deržite“. Pa brez zamere. D.

Noviĉar iz Ljubljane.

Danes zamoremo svojim bravcam za gotovo na znanje dati, de bojo presvitli Cesar Franc Jožef I. 16. dan t. m., to je, v nedeljo popoldne 20 minut po štirih, s prvo vožnjo po železnici iz Dunaja v Ljubljano prišli in z njimi njih ministri in veliko povabljenih Dunajĉanov in Gradĉanov. Cesarju naproti v Celje se bo peljalo 50 Ljubljanĉanov. Cesar so dovolili, de bo prvo poĉetje vožnje po železnici z veliko ĉastjo obhajano. Gromenje topov z Ljubljanskiga grada bo oznanilo prihod presvitliga Cesarja. Ko se bojo mestu približali, bojo začeli zvonovi v vsih cerkvah mesta in predmestij péti. V kolodvoru, krasno okinĉanim, Jih bo spodobno sprejel odbor mestne srenje. Berž po tem bojo Ljubljanski knezo-škof blagoslovili železnico. Potem se bojo peljali presvitli Cesar o gromenju topov z Ljubljanskiga grada in zvonenuju vsih zvonov po Dunajski cesti skoz nalaš napravljene veliĉastne vrata v mesto v svoje stanovanje, ki ga bojo v tisti hiši imeli, kjer sicer deželni poglavar stanuje. Kmaló po prihodu bo gostam kosilo v kazini napravljeno (pravijo, de jih bo v vsim skupej 450 povabljenih). Zveĉer bo mesto razsvitljeno; v gledišu, tudi spodobno razsvitljenim, bo igra; po igri pa (ob desetih) se bo začel ples v kazini, ki bo sklenil veselico tega dne. Drugo jutro (17. kimovca) se bojo

*) Zakaj neki ne? Ali niso imena z eno besedo veliko pripravniši, kakor z dvema besedama? In ali ni ta mesec rožnik per eminentiam? Vredništvo.